

'FESTAREN KAPITALISMOA'-REN SINBOLO DIREN **OLINPIAR** **JOKOEI ERRESISTENTZIA,** AUBERVILLIERSEKO BARATZEETATIK

1935 urteaz geroztik landutako lurak hormigoitu eta 2024an eginen diren Olinpiar Jokoetarako igerileku bihurtu nahi dituzte lekuko instituzioek. Desobedientzia eta okupazioaren bidetik dabilta megaproiektu honen aurka borrokan. Hiri batetik bestera, Joko batetik bestera, fenomeno berdinak errepikatzen dira: natura guneen suntsiketa, hiriaren bestelakotze basatia eta nola ez, sekulako dirutza publikoa bideratzea hauen antolaketara. "Festaren kapitalismoa" terminoarekin definitzen du fenomenoaren AEBetako kirolari eta ikerlari Jules Boykoffek.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Parisen egondakoak daki zenbat eskertzen diren hiri honen zurrunbiloan bat-batean agerturiko oihan, parke ala ibai bazterrak. Horieta ditugu Aubervillierseko baratze kolektiboak. 26.000 metro kuadro lur, herritarren esku. 1935ean hasi ziren lur horien lantzen, eta dioten gisara, orduz geroztik aitzina egin dute, Historia bertatik zeharkatuz: "Fronte Popularra, Bigarren Mundu Gerra, industrializazioa eta desindustrializazioa, 68ko Maiatza, metro linearen eraikuntza, 2005eko barrikadak, 2008ko *subprimes*-en krisia, koronabirusa... Parisen metropolizazioari biziraunen ote diogu?".

2024ko Olinpiar Jokoak direla eta, hormigoitu eta igerileku olinpikoa egin nahi dute bertan agintariak. Erresistentzia handituz eta gogortuz doa: okupazioak, ekintzak eta makinaren blokeatzeak. Nolazpait, Lekarozeko borroka Parisen. *JAD Jardins à défendre* (defendatu beharreko baratzeak) borroka gunea abiatu zuten iragan udan, gau eta egun okupatu gunea. "Leku hau magikoa da, geroz eta urbanizatuagoa den gune baten erdian dagoen bitxiontzi bat da. Haien logikari segi, zer geldituko zaigu hemendik hamar, hoge urtera? Gune berdeen beharra dugu, batez ere Paris batean" dio *Reporterre*-ko kazetariari *jad*-ista batek.

Osasunaren Mundu Erakundeak dio hiri batek bizigarri izateko gutxienez

pertsonako 10 m² natura behar dituela, hamabost minututara oinez. Aubervilliersen 1,42 m² dituzte. Iazko irailaren 2an kanporatu zituzten aktibistak, obrak hasteko. Amore ez emanik, otsailaren 2an makinei lotu ziren zortzi aktibista, poliziek atxilotu arte. Justiziaren bidetik ere dabilta megaproiektua geldiarazi nahian. Behin betiko garaipena ez bada ere, lehen garaipena jaso dute otsail honetan, PLU hirigintzako dokumentua ez duelako errespetatzen proiektuak. Lau hilabete ditu Plaine Commune elkargoak dokumentua moldatzeko.

ERRESISTENTZIA NAZIOARTE MAILAN ANTOLATU NAHIAN

Iaz Tokion izan ziren udako Olinpiar Jokoak, 2016an Rio de Janeiron, 2012an Londresen, 2008an Pekinen... Negukoak, Pekinen aurten, Pyeongchangen 2018an, Sochinen 2014an... eta horrela, lau urtero, 1896ko Atenasko lehenak arte. Datoren hamar urteenak finkaturik dituzte: Paris (2024), Milan (2026), Los Angeles (2028) eta Brisbane (2032). Hemen ez dago klima larrialdiak geldiaraziko duen ezer, festan segitzeko asmoa du NOB Nazioarteko Olinpiar Batzordeak.

"Nazioarte mailan antolaturik daude NOB eta olinpismoaren promotoreak; gisa berean antolatu behar gara" irakurri daiteke *saccage2024.noblogs.org* webgunean. Olinpiar Jokoen aurkako nazioarteko topaketak egiten dituzte

maiatzaren 21 eta 22an Paris inguruko Seine-Saint-Denisen. Aurreko esperientzietatik ikasi nahi dutelako Parisen mobilizaturikoek. Gauza berdina errepikatzen delako aldi oro: hiria erabat desitxuratzen dute, kalte sozial, ekonomiko, kultural eta ekologiko berdinak ondorioztatuz gainera.

Alta, ez dute beti horrelako eragina ukan Jokoek. Telebista etxe guztietara sartzearekin eta Gerra Hotzaren testuinguruan hartu zuten bihurtunea: "Supremazia globalarentzako prokuraziozko gudu zelai bihurtu zen kirola", AEBetako kirolari eta ikerlari Jules Boykoffen arabera. Ikuspegi kapitalista bereari txertatuz, gaur egun ezagutzen dugunaren dimentsioa abiarazi zuen NOBeko presidente izandako Juan Antonio Samaranchek 1984ko Los Angeleseko Jokoetan. Orduan hasi ziren enpresa pribatuak hitzordua diruztatzen. Beti ere, instituzio publikoetatik sekulako dirutza bideratuz: Parisekoentzat 1.500 milioi euro bideratuko dituzte -aurrekontuaren %20-; baina horiei gehitu beharko zaizkie kontabilizatu gabeko gastuak.

Naomi Klein kazetariaren "hondamendiaren kapitalismoa" nozioaren gisara -krisi, gerra, larrialdi edo nahasmen garaien aprobetxamendua gobernu eta enpresa handien aldetik, herritarren biziak eta zerbitzu publikoak arpilatze-ko-, "festaren kapitalismoa" terminoa

BARATZEEN ALDE BORROKAN.

2024an eginen diren Olinpiar Jokoen eraginez, Parisen dauden natura gune andana suntsituko dituzte, azpiegiturak eraikitzeko. Adibidez, aubervillierseko baratze kolektiboak. Obrak geldiarazi nahian dabilta herritarrak. Argazkia: basta.media

erabiltzen du Boykoffek. Helburu bera daukate biek, batean hondamendia eta bestean festa-giroa izanik ere: "Egoera normal batean ezin bideratuzkoak lituzketen politika batzuk abiarazteko bidea irekitzen diete politikariei eta hauen aliatu ekonomikoari; eta hori, prozesu demokratikoaren gainetik pasaz". Batean eta bestean, estatuaren rola ezberdina da, ordea: hondamendiaren kapitalismoak estatuaren ahultzea eta neoliberalismoaren azkartzea baldin badakar, festaren ezinbestekoa dauka estatua, festaren antolaketa dirutza jasotzeko. "Elkar osatzen dira, talde berean dabilta, nahiz eta bakoitzak bere unea ukan: festaren kapitalismoak bidea irekiko dio hondamendiaren kapitalismoari eta *vice et versa*".

Kontu publikoen zuloa handitu besterik ez dute egiten Jokoek, tartean aurreikusitako aurrekontua batezbesteko %179az gainditzen dutelako. Rio de Janeirok 9.500 milioi euroko aurrekontua aurkeztu zuen baina 16.000 milioi euro kostatu zitzaizkion; Londresek 4.800 milioi eurokoa eta 10.900 milioi euro gastatu zituen; Pekinek 2.600 milioi eurokoa eta 32.000 milioi eurokoa ukan du faktura. Guztiak horrela, 1984ko Los Angelesekoak izan ezik, kontu orekatuekin ateratako bakarra. *Contrepoints* komunikabidearen *Rio: les J.O les plus chers de l'histoire, stop aux excès* ("Rio: historiako O.J garestienak, gehiegikeriarekin gelditu") artikulua azaltzen digu "enkante" joera baten emaitza dela: norberaren hiria hautatua izateko gisan,

kostuak ttipitu eta ondorio ekonomikoak gainbaloratzen dituzte hautagai-tzaren aurkezpen-txostenean.

Geroz eta hiri gutxiago dira aurkezten: 2004koentzat 11 ziren eta 2020 eta 2024koentzat 5. Nabarmentzekoa da 2024koentzat Boston, Hanburgo eta Budapestek kandidatura kendu behar izan zutela, herritarren presio pean, Paris eta Los Angelesen artean mugatuz lehia. Berdin aurtengo Jokoentzat: St Morritz, Munich, Stockholm, Krakovia, Lviv eta Oslok hautagaitza ezeztatu zuten, Almaty eta Pekini utziz lehia. Tendentzia interesgarria da: baliteke gerora, krisi klimatikoa zein sozio-ekonomikoa dela eta, hiriek Olinpiar Jokoetarik urrun egon nahi izatea; NOB berean utziz, barrik. ●

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

f w